

 Svenska Institutet för Standarder		1 (7)
	Datum	Er referens/diarienummer
	2026-03-24	Ju2026/00135
Avsändarens kontaktperson	Mottagare	
Magnus.Davidsson@sis.se	Justitiedepartementet	

Svar på remiss: Åtgärder för en mer hållbar konsumtion (SOU 2025:124)

Svenska Institutet för standarder (SIS) har beretts tillfälle att yttra sig över betänkandet *Åtgärder för en mer hållbar konsumtion (SOU 2025:124)*.

Bakgrund

Utredningen analyserar hur svensk rätt ska anpassas till ny EU-lagstiftning som syftar till att stärka konsumenters möjligheter att bidra till en hållbar konsumtion. Centrala rättsakter är:

- Direktivet om mer **konsumentmakt** (EU) 2024/825, som ändrar reglerna om otillbörliga affärsmetoder och konsumenträttigheter.
- **Reparationsdirektivet** (EU) 2024/1799, som bland annat inför skyldighet för tillverkare att under vissa förutsättningar reparera varor, regler om reparationsinformation samt en europeisk reparationsplattform.

Utredningen behandlar även hur begreppet krav på reparerbarhet knyts till unionsrättsakter där tekniska krav fastställs, exempelvis krav på demontering, reservdelar, reparationsinformation och verktyg. Den nya lagstiftningen stärker konsumenters möjligheter att bidra till den gröna omställningen genom tydligare informationskrav, regler mot vilseledande marknadsföring samt ökade möjligheter till reparation av varor.

Samlad bedömning

SIS välkomnar utredningens förslag, men ser en större möjlighet för standardisering att bidra i genomförandet av rättsakterna än vad som framgår av betänkandet. Standardisering kan fungera som ett viktigt komplement till lagstiftningen genom att skapa:

- jämförbarhet mellan produkter och tjänster,
- verifierbarhet av miljö- och hållbarhetspåståenden och
- kostnadseffektiv och enhetlig implementering av regelverk.

Utredningen hänvisar till standarder främst i samband med certifiering och miljömärkning, vilket visar att standardisering redan utgör en del av genomförandestrukturen. Men, SIS bedömer att standardiseringens roll kan tydliggöras ytterligare och att det finns flera standardiseringsområden som kan användas för att nå en mer hållbar konsumtion i enlighet med direktiven. Standardiseringen har möjligheter och förutsättningar på nationell, europeisk och internationell nivå för att bidra till genomförandet av direktiven. Standardiseringen bidrar till ett utvecklat arbete med horisontella frågor, processer och system inom olika områden. En av fördelarna med den formella standardiseringen och användningen av standarder är att den kan fungera som ett komplement till lagstiftningen i situationer

där lagstiftaren av olika skäl inte ansett det lämpligt att reglera eller då man inte vill reglera krav i detalj. Standarderna kan ingå i lagstiftning, fungera som frivilligt stöd till företag för att uppfylla krav eller som stöd när myndigheter bedriver tillsyn.

Marknadsföring, miljöpåståenden och certifiering

Utredningen anger att tredjepartscertifiering och kontroll ska baseras på internationella, europeiska eller nationella standarder. Standarderna används för att styrka erkänd utmärkt miljöprestanda och säkerställa oberoende verifiering.

Exempel på standarder som grund för att styrka miljöprestanda och oberoende verifiering anger utredningen:

- ISO/IEC 17065 – Bedömning av överensstämmelse – Krav på organ som certifierar produkter, processer och tjänster.
- EN ISO 14024 – Typ I-miljömärkning (principer och procedurer) är en standard genom vilken det fastställs principer och förfaranden för miljömärkningar och certifieringar som omfattar oberoende verifiering.

Gällande hänvisningarna till standarder vill SIS uppmärksamma att:

- Den korrekta hänvisningen till standarden med nummer 17065 är EN ISO/IEC 17065, vilket innebär att standarden fastställts som europeisk standard.
- Korrekt beteckning för den refererade standarden om "Krav på organ som certifierar produkter, processer och tjänster" är: EN ISO/IEC 17065.
- Det är positivt att hänvisningarna till standarden är odaterade, särskilt då EN ISO 14024 för närvarande revideras och en ny version kommer publiceras i år. Dock vore det lämpligt att inte använda benämningen "typ I" då detta begrepp kommer att ersättas med "ecolabel" när den nya utgåvan av EN ISO 14024 publicerats.

SIS anser att det är bra att utredningen hänvisar till ovanstående standarder, men att det finns ytterligare standarder som kan bidra i arbetet med marknadsföring, miljöpåståenden och certifiering. SIS föreslår ytterligare hänvisningar enligt nedan:

- Avseende hänvisning till ändring i Marknadsföringslagens paragraf 14c ser vi ett värde i att man hänvisar till ISO 14021. Egendeklarerade miljöpåståenden som inom kort finns i en ny reviderad utgåva från 2026. Den nya standarden ger bra, tydliga och numera uppdaterade krav och vägledningar för diverse olika typer av miljöpåståenden - om vad man som organisation måste säkerställa i sin produktion, organisation, beräkningar för att kunna hävda ett miljöpåstående. Detta är essentiell i syfte att få en näringsidkare att uttala sig korrekt avseende miljöpåståenden och undvika att vissa spelare får orättvisa marknadsmässiga fördelar baserat på irrelevanta/felaktiga/förvrängda påståenden.
- Avseende hänvisning till ändring i Marknadsföringslagens paragraf 14b ser vi ett värde i att ha en hänvisning till standard *ISO 14019-1 Hållbarhetsinformation — Del 1: Allmänna principer och krav för validering och verifiering* som ger krav och vägledning kring hur man utför validering och påståenden i framtiden. Det som paragrafen nämner, om en genomförandeplan, kan samverka med standardens riktlinjer för framtida miljöpåståenden med hög kvalitet.

Konsumentinformation, märkning och garantier

Betänkandet nämner även harmoniserade EU-instrument:

- Harmoniserat meddelande om rättslig garanti
- Harmoniserad märkning för kommersiell hållbarhetsgaranti (enligt genomförandeförordning (EU) 2025/1960)

Dessa fastställer exakt informationsutformning och innehåll. Instrumenten fungerar standardiseringslikt genom enhetlig design, jämförbarhet och digital interoperabilitet. SIS anser att det är oklart hur harmoniserade meddelanden och märkning kommer att förhålla sig till Ecodesign for Sustainable Products Regulation (ESPR) lagstiftning och standardisering om digital product passport (DPP). Förordningen 2025/1960 reglerar kundinformation om garantier (en del av konsumentskyddet), medan ESPR reglerar produktdata och hållbarhetsinformation över hela produktens livscykel. Men DPP under ESPR kan omfatta information som rör garanti och hållbarhet, inklusive data som gör det möjligt för konsumenter att jämföra produkter utifrån livslängd, reparerbarhet, återvinningsmöjlighet etc. Detta innebär att vissa uppgifter som krävs enligt 2025/1960 kan ingå i ett digitalt produktpass där sådana krav slås samman i en digital informationsstruktur. Sammanflätningen av konsumentskydd (garanti) och hållbarhetsinformation (DPP) kan förbättra transparensen för slutkonsumenten: garantivillkor kan visas tillsammans med hållbarhetsparametrar i samma digitala informationslager, vilket stödjer både konsumenträtt och hållbara konsumtionsval.

Reparation och cirkularitet

Reparationsdirektivet innehåller regler om:

- tillverkares skyldighet att reparera under vissa förutsättningar,
- tillgång till reparationsinformation och reservdelar,
- europeiskt formulär för reparationsinformation,
- europeisk reparationsplattform.

Enligt reparationsdirektivet bör kommissionen möjliggöra utvecklingen av en frivillig europeisk kvalitetsstandard för reparationstjänster, till exempel genom att uppmuntra och underlätta frivilligt samarbete om en standard mellan företag, offentliga myndigheter och andra berörda parter, såsom oberoende reparatörer och lokalt ledda reparationsinitiativ, eller genom att utfärda en begäran om standardisering till de europeiska standardiseringsorganisationerna. En europeisk kvalitetsstandard för reparationstjänster kan stärka konsumenternas förtroende för reparationstjänster i hela unionen. En sådan standard kan omfatta aspekter som påverkar konsumenternas beslut om reparation, såsom tiden för att slutföra reparationen, tillgången till tillfälliga ersättningsvaror, kvalitetsgarantier såsom en kommersiell garanti för reparation och tillgången till stödtjänster som erbjuds av reparatörer såsom avlägsnande, installation och transport.

SIS delar uppfattningen om att en europeisk frivillig kvalitetsstandard för reparationstjänster kan utvecklas eftersom en sådan standard kan stärka konsumentförtroendet, möjliggöra jämförbar kvalitet och underlätta gränsöverskridande tjänster. Sverige skulle kunna leda ett sådant arbete genom SIS. SIS vill också uppmärksamma att en ny rättsakt om cirkulär ekonomi, Circular Economy Act, förväntas antas under 2026. Akten är en del av strategin för cirkulär ekonomi och syftar till att etablera en gemensam

marknad för sekundära råmaterial, öka tillgången på högkvalitativt återvunnet material och stimulera efterfrågan på dessa material inom EU. Standarder för cirkulär ekonomi på EU-nivå håller redan på att tas fram under ledning av SIS. SIS vill uppmärksamma att det kan finnas beröringspunkter mellan rättsakter om reparation och rättsakter om cirkulär ekonomi t. ex. när återvunna material används för reparation.

Digitalt produktpass och maskinläsbar konsumentinformation

I reparationsdirektivet finns en bestämmelse om att tillverkaren ska tillmötesgå en begäran från en konsument om reparation av en vara. Tillverkaren ska även ge konsumenter kostnadsfri information om reparationstjänsten. Det står tillverkaren fritt att bestämma på vilket sätt informationen ska ges, t.ex. via en webbplats på ett synligt och framträdande sätt, via det digitala produktpasset eller på försäljningsstället om tillverkaren är säljare.

SIS anser att utredningen borde nämna att standarder för digitala produktpass håller på att utvecklas inom den europeiska standardiseringsorganisationen CEN och förväntas publiceras under 2026. Systemet för hur digitala produktpass ska fungera beskrivs i de första standarderna som publiceras Q2 2026. Flera standarder kommer framöver att tas fram med specifika krav för olika verksamhetsområden. SIS leder arbetsgruppen som tar fram Unika identifierare och databärare, CEN/CLC/JTC 24/WG 2, där det finns stora möjligheter för svenska aktörer att påverka.

Onlineplattform

Genom den europeiska onlineplattformen för reparation ska konsumenter med hjälp av en sökfunktion kunna hitta reparatörer. Tanken är att detta kan hjälpa konsumenterna att bedöma och jämföra fördelarna med olika leverantörer av reparationstjänster och därmed ge dem incitament till att välja reparation.

I artikel 7.6 anges hur det gemensamma onlinegränssnitt och de nationella onlineplattformarna ska utformas. De ska bl.a. omfatta sökfunktioner avseende varor, uppgift om platsen för reparationstjänster, inbegripet en kartbaserad funktion, tillhanda hållande av gränsöverskridande tjänster, reparationsvillkor, inbegripet den tid som krävs för att slutföra reparationen, tillgången till tillfälliga ersättningsvaror och den plats där konsumenten överlämnar varorna för reparation, tillgång till och villkor för stödtjänster, inbegripet avlägsnande, installation och transport, som erbjuds av reparatörer, och tillämpliga europeiska eller nationella kvalitetsstandarder för reparation.

SIS anser att länkar till de nationella standardiseringsorganisationerna, däribland SIS, behöver göras på plattformen så att konsumenter lätt kan hitta till aktuella standarder. Samtidigt är det viktigt att understryka att standarder omfattas av immaterialrätt och en lösning behöver ta hänsyn till detta.

Ytterligare potential för standardisering

En aktiv koppling mellan lagstiftning och standardisering bedöms väsentligt stärka genomförandet av åtgärder för mer hållbar konsumtion. SIS bedömer att det finns ytterligare potential att använda standardisering för att stärka lagstiftningens mål inom följande områden:

- verifierbar reparerbarhet och cirkularitet
- digital produktinformation och datautbyte
- kvalitet i reparations- och rekonditioneringstjänster

- standardiserade indikatorer för miljö- och konsumtionseffekter

Verifierbar reparerbarhet och cirkularitet

Exempel på befintliga standarder:

- EN 45554 – Reparability, reuse and upgradeability of energy-related products: standardiserad metod för att bedöma hur lätt en produkt är att reparera, återanvända eller uppgradera.
- EN 45551–45560-serien – Materialeffektivitet (reparabilitet, återanvändbarhet, uppgraderbarhet etc.): ger gemensamma begrepp och testmetoder för cirkularitetsrelaterade egenskaper.
- ISO 59004:2024, ISO 59010:2024, SS-ISO 59020:2024 – Cirkulär ekonomi: standarder som definierar begrepp, strategier och nyckeltal för mätning av cirkularitet.

Pågående arbeten:

- Globala standardiseringsinsatser för cirkulär ekonomi inom ISO innebär bland annat utveckling av ramverk för mätning och rapportering av cirkularitetsdata.
- Europeiska initiativ inom CEN kopplade till ekodesign-regelverket med fokus på reparerbarhet, livslängd och materialeffektivitet.

Digital produktinformation och datautbyte

Exempel på befintliga standarder:

- ISO 59040 Product circularity data sheet stödjer kommunikation av cirkulära attribut och kan användas som del i digitala produktpass (DPP).

Pågående arbeten:

- Europeiskt standardiseringsarbete inom CEN/CLC/JTC 24 – Digital Product Passport (DPP): utvecklar harmoniserade standarder för ramverk, unika identifierare (SIS ledarskap), dataformat, säkerhet och interoperabilitet för digitala produktpass som ett svar på EU:s Ecodesign for Sustainable Products Regulation (ESPR).
- Initiativet ISO 25534-1 – Digital Product Passport – Overview and Fundamental Principles är under utveckling globalt med syfte att skapa en enhetlig grund för DPP:er internationellt.

Kvalitet i reparations- och rekonditioneringstjänster

Exempel på befintliga standarder:

- ISO 9001 – Ledningssystem för kvalitet: kan tillämpas för att säkerställa kvalitet i service- och reparationsprocesser samt kundkommunikation. Kundnöjdhet är kärnan i standarden.
- ISO 10002 – Kundklagomålshantering: ger vägledning kring hantering av klagomål och förbättringar, relevant för eftermarknads- och serviceaktörer.
- EN 50614 – Krav på förberedelse för återanvändning (speciellt inom elektriska och elektroniska produkter): ger riktlinjer för hur produkter och komponenter ska hanteras för återbruk och rekonditionering.

Pågående arbeten:

- Diskussioner inom relevanta ISO- och CEN-kommittéer pågår för att inkludera tjänstekvalitet, reparationsprocessstandarder och verifieringsmetoder som kan komplettera lagstiftningens krav på tillgänglighet och utförande av reparationstjänster.
- Förslag att standardisera "Validering av produktlivslängd" är ute för omröstning i Europa, ett initiativ som kommer från Sverige.

Standardiserade indikatorer för miljö- och konsumtionseffekter

Exempel på befintliga standarder:

- EN ISO 14040 och EN ISO 14044 – Livscykelanalys (LCA): ger vedertagna metoder för att bedöma en produkts miljöpåverkan i hela dess livscykel.
- EN ISO 14067 – Klimatpåverkan från produkter: definierar beräkningsmetoder för klimatpåverkan av produkter.
- EN 16760 Biobaserade produkter – Livscykelanalys
- EN 18027 Biobaserade produkter – Livscykelanalys – Ytterligare krav och vägledning för att jämföra biobaserade produkters livscykler med deras fossilbaserade motsvarigheter
- ISO 14031 – Miljöprestandaindikatorer: ramverk för utveckling av miljöindikatorer inom organisationer.
- ISO 59004 – Terminologi och principer för cirkulär ekonomi

Pågående arbeten:

- Standardiseringsarbete för att revidera cirkularitetsnyckeltal och indikatorer inom ISO:s cirkulär ekonomi-standardisering fortsätter att förbättra och utöka mätmetoder som är relevanta för styrning och uppföljning av cirkulära konsumtionsmönster.
- Revidering av EN 16848 och EN 16935 som avser Krav gällande uttalanden och kommunikation för biobaserade produkter mellan affärspartner, respektive till konsumenter.

Vi ger gärna ytterligare information och svarar gärna på frågor om existerande standarder och pågående standardiseringsarbete. Ta gärna kontakt med Magnus Davidsson, Sektionschef Konsument och arbetsmiljö, Magnus.Davidsson@sis.se.

Med vänlig hälsning

Sarah Sim
Avdelningschef Standardisering, Miljö, Hälsa och IT
Svenska institutet för standarder

SIS är en ideell förening och ett svenskt standardiseringsorgan. SIS är utsedd av regeringen att representera Sverige i ISO och CEN.

SIS projektleder det svenska arbetet med att ta fram standarder och tillhandahåller och förvaltar standarder i Sverige. Vi finansierar vår verksamhet genom främst deltagaravgifter och försäljning av standarder.

SIS verkar för svenskt inflytande i internationell standardisering inom ISO och CEN, och för att standarder sprids och används i Sverige.

Hos SIS kan aktörer inom näringsliv, akademi, offentlig sektor och frivilligorganisationer ta initiativ till och utveckla standarder som främjar en god samhällsutveckling.

Vid certifiering, validering och verifiering blir användning av standarder en del av den internationella kvalitetsinfrastrukturen som bl.a. sker genom de officiella ackrediteringsorganen, exempelvis Swedac i Sverige.

Standardiseringskommittéer som drivs gemensamt mellan ISO respektive CEN och de internationella organisationerna för elektroteknisk standardisering IEC respektive Cenelec bevakas av både SIS och SEK Svensk Elstandard som är utsedd av regeringen att ansvara för all standardisering inom det elektrotekniska området i Sverige och är svensk nationalkommitté inom IEC och Cenelec.